

Talenter i erhvervsuddannelserne

Rammer og muligheder

Gert Nielsen

UNDERVISNINGS
MINISTERIET

4 klare mål

1. Flere skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse.
2. Flere skal fuldføre en erhvervsuddannelse.
3. Erhvervsuddannelserne skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan.
4. Tilliden til og trivslen på erhvervsskolerne skal styrkes.

Eud's ændrede rolle

- Erhvervsuddannelserne for dem, der kan og vil.
- Øget fokus på kerneydelsen: undervisning.
- Ungdomsuddannelse – ikke forberedelse til én.
- Øget fokus på faglige niveauer, talentspor mv.
- Forskellige tilbud: de helt unge, de unge og de voksne.

- Det faglige udvalg tilrettelægger så vidt muligt uddannelsen med talentspor, hvoraf en betydelig del og mindst 25 % af skoleundervisningen i hovedforløbet foregår på højere niveauer end det obligatoriske, jf. reglerne om grundfagsniveauer og præstationsstandarder for uddannelsesspecifikke fag, herunder specialefag. (HBK § 3, stk. 3)
- Skolen tilbyder eventuelt i samarbejde med andre skoler og institutioner talentspor i alle uddannelser, hvor det faglige udvalg har bestemt, at uddannelsen skal kunne tilrettelægges på denne måde. (HBK § 36, stk. 1)
- Talentspor i erhvervsuddannelserne **tilrettelægges af de faglige udvalg** og **fastlægges i uddannelsesordningen** for den enkelte uddannelse

Talentspor - fortsat

- En erhvervsuddannelse **skal så vidt muligt** beskrives med talentspor
- Talentspor i en erhvervsuddannelse tilrettelægges således, at en **betydelig del og mindst 25 % af skoleundervisningen i hovedforløbet** foregår på højere niveauer end de obligatoriske
- Beskrivelserne af de højere niveauer end de obligatoriske følger reglerne om grundfagsniveauer og præstationsstandarder for de uddannelsesspecifikke fag, herunder specialefag
- Hvis et fagligt udvalg har fastlagt et talentspor i en uddannelse **skal** skolen evt. i samarbejde med andre skoler og institutioner tilbyde denne mulighed

Fag på højere valgfrit niveau

- Uddannelsesordningerne skal indeholde undervisningsmål for relevante uddannelsesspecifikke fag på højere niveauer end de obligatoriske. (HBK § 4, stk. 3)
  - De faglige udvalg skal så vidt muligt beskrive fagene med valgfrie præstationsniveauer ud over det obligatoriske. (HBK § 34, stk. 3)
  - Skolen tilbyder eventuelt i samarbejde med andre skoler og institutioner alle niveauer på alle fag inden for de udbudte uddannelser. (HBK § 35, stk. 1)
  - Fag på højere valgfrit niveau **følger reglerne om uddannelsesspecifikke fag i hovedforløbet og fastsættes af de faglige udvalg i uddannelsesordningen** for den enkelte uddannelse
-

Fag på højere valgfrit niveau - fortsat

- Uddannelsesordningerne **skal** indeholde undervisningsmål for relevante uddannelsesspecifikke fag på højere niveau end de obligatoriske
- Fag på højere valgfrit niveau beskrives efter de præstationsstandarder som er fastlagt i reglerne om uddannelsesspecifikke fag i hovedforløbet
- De faglige udvalg **skal så vidt muligt** beskrive fagene med valgfrie præstationsniveauer ud over det obligatoriske

Fag på højere valgfrit niveau - fortsat

- Præstationsstandarder undlades ved valgfrie uddannelsesspecifikke fag, der vælges i form af arbejdsmarkedsuddannelser, eller hvor niveauet er bestemt af, at undervisningen skal opfylde krav om certificering
- Skolen **skal** evt. i samarbejde med andre skoler eller institutioner tilbyde alle niveauer på alle fag inden for de udbudte uddannelser.

Deltagelse i konkurrencer – Skills

- Skolen tilbyder uden for den almindelige undervisningstid eleverne intensiv træning i relevante faglige kompetencer som forberedelse til deltagelse i konkurrencer. (HBK § 36, stk. 2)
- Skolen **skal** tilbyde mulighed for – ud over ordinær undervisning – at elever kan træne faglige kompetencer på skolen med henblik på forberedelse til deltagelse i forskellige konkurrencer bl.a. DM- og VM i Skills.

Påbygning

- Der er to typer af påbygning i erhvervsuddannelsernes hovedforløb:
- Studierettet påbygning (HBK § 37, stk.1):
  - Supplere erhvervskompetencen med hel eller delvis studiekompetence (almene grundfag, erhvervsgymnasiale fag samt særlige fag på gymnasialt niveau).
  - Studiekompetencen og erhvervsuddannelseskompetencen giver adgang til videregående uddannelser, der ligger i naturlig forlængelse af elevens erhvervskompetence.
  - Studierettet påbygning kan vare indtil 1½ år som heltidsundervisning.
- Erhvervsrettet påbygning (HBK § 37, stk. 2):
  - Elev og praktikvirksomheden kan vælge at supplere de obligatoriske mål i uddannelsen ved valg af erhvervsrettet påbygning.
  - Erhvervsrettet påbygning er yderligere undervisning udover den obligatoriske undervisning inden for de valgfri specialefag i uddannelsen i et omfang af indtil 4 uger.

Valgfag

Valgfag i grundforløbet:

- Skolen **skal** give eleverne mulighed for at vælge fag i grundforløbet inden for mindst tre af følgende faggrupper, hvoraf støttefag **skal** være den ene:
- **Støttefag** – fag der støtter elevens boglige og praktiske læring.
- **Bonusfag** – fag der giver elever mulighed for at fordybe sig i særlige faglige elementer og problemstillinger.
- **Grundfag** – jf. bekendtgørelse om grund- og erhvervsfag i erhvervsuddannelserne.
- **Erhvervsfag 3 på niveau 2** – jf. bekendtgørelse om grund- og erhvervsfag i erhvervsuddannelserne.

Ovennævnte fremgår af bekendtgørelse om erhvervsuddannelser § 32.

Valgfag - fortsat

Valgfag i hovedforløbet:

- For uddannelser med valgfag i hovedforløbet fastsætter skolen, hvilke fag den tilbyder eleven. Skolen **skal** dog altid tilbyde undervisning i mindst ét fremmedsprog ud over engelsk samt undervisning i etablering af selvstændig virksomhed, herunder innovation.
- Såfremt der ved skolen ikke er et tilstrækkeligt elevgrundlag for etablering af de påbudte valgfag, **skal** skolen henvise eleven til anden uddannelsesinstitution, der kan gennemføre undervisningen.
- Skolen **skal** give valgmuligheder og tilbyde fag og niveauer, der har betydning for **videreuddannelse** og for **adgangen til videre gående uddannelser**, samt teoretiske, praktiske og kreative valgfag, der supplerer den erhvervsrettede og almene undervisning for elever, der ønsker at uddybe mere specielle emner i deres uddannelse, eller som ønsker større bredde.
- Ved valgfag, der indgår som fag i andre uddannelser eller i enkeltfagsordninger, **skal** skolen følge de regler, som er fastsat for den pågældende undervisning, herunder reglerne om lærerkvalifikationer.

Valgfag - fortsat

- Valgfag i hovedforløbet – fortsat:
- De valgfag, som skolen tilbyder eleverne, **skal** fremgå af skolens lokale undervisningsplan. Bedømmelsesmåder og bedømmelsesgrundlag **sk** tillige fremgå af skolens lokale undervisningsplan.

Ovennævnte fremgår af bekendtgørelse om erhvervsuddannelser § 33.

eux

- Eux kombinerer en erhvervsuddannelse med en gymnasial eksamen, jf. § 33 i Lov om erhvervsuddannelser
- Omfanget af fag m.v. på gymnasialt niveau svarer til en hf
- Afkortning i gymnasiedelene pba. af erhvervsuddannelsen
- To beviser. Eud- og eux-bevis
- Eux-forløb indenfor alle fire hovedområder og på alle relevante uddannelser
- Fælles rammer for indhold og tilrettelæggelse af eux-forløb, herunder ny merkantil eux-model

eux - fortsat

- Eux-forløb **skal** udbydes mindst et sted i landet
- Evaluering af eux
- Undervisningskompetence til lærere med en relevant HD
- Eux på 37 uddannelser pr. 1. august 2015 plus indholdet i grundforløbet på disse uddannelser.
- Beslutninger om eux på yderligere uddannelser træffes i efteråret 2015, inklusiv eventuel udvikling af yderligere eux-modeller.
- Fælles ramme fastsat i eux-bekendtgørelsen

Grundforløbsmodel 20+20

Hovedområder

Fagretning

Uddannelsesvalg

Adgangsbegrænsning

Uddannelsesaftale

Efter 9./10. klasse
(op til 1 år efter)

Grundforløbets 1. del - brede almene og generelle erhvervsfaglige fag
Varighed 20 uger

Grundforløbets 2. del - rettet mod et specifikt hovedforløb
Varighed 20 uger

	Fag	Uger
Erhvervsfag 1	Erhvervsfag 2	4
	Erhvervsfag 3	6
	Grundfag (dansk)	4
	Valgfag (grundfag, valgfag og personlig støtte)	4
	eller Eux: C-niveau i dansk, engelsk og samfundsfag	8

Ordinære forløb	Tek. uger	Merk. uger
Uddannelsesspecifikke fag	12	5
Grundfag	4	11
Valgfag	4	4
eller Eux: Tek.: C-niveau i 3 grundfag	8	-
Eux: Merk.: C-niveau i 5 grundfag	-	15

Varighed i uger

2	18
---	----

20

Bemærkninger

Introducerende, praksis-baseret undervisning med henblik på elevernes kompetenceopbygning og afklaring.

Undervisningen i de to erhvervsfag samt grund- og valgfag skal tilrettelægges helhedsorienteret.

Undervisningen i de uddannelsesspecifikke fag samt grund- og valgfag skal tilrettelægges helhedsorienteret. Dette gælder ikke mindst eux-forløb, hvor undervisningen på gymnasialt niveau skal knyttes an til elevernes erhvervsuddannelse, herunder i opgaver, projekter m.v. at inddrage viden, begreber og indhold fra erhvervsuddannelsen.

Hovedforløb

- Forløbene udformes ud fra fire eux-modeller.
- Halvårlige skole- og praktikperioder.
- Frihed til skolerne til den konkrete tilrettelæggelse af de enkelte dele.
- Fire eux-modeller hvor hovedparten eller hele fagrække inklusiv afkortning er fælles.
- Eux-bevis når forløbet afsluttes.

Spørgsmål?

